

Ткачевська А.П.

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВПРОВАДЖЕННЯ ЧОТИРИДЕННОГО РОБОЧОГО ТИЖНЯ, ЯК ФАКТОРУ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОЧОГО ЧАСУ

За умов стрімкого розвитку технологій, роботизації та машинізації виробництв змінюється сутність людської праці. Тому питання оптимізації робочого часу набуває дедалі більшої актуальності. Одним із новаторських підходів, який привернув увагу дослідників, роботодавців та працівників, є 4-денний робочий тиждень.

Для спроб впровадження 4-денного робочого тижня були розроблені дві моделі: так звані 4/10 та 4/8. Модель 4/10 передбачає 4 робочі дні на тиждень, кожен з яких триває 10 год. Така організація роботи дозволяє працівникам відпрацювати ті ж самі 40 год, але мати 3 вихідні дні [1]. Профспілки виступили проти даної ідеї, адже така модель порушує закон про 8-годинний робочий день. У відповідь на це з'явилася модель 4/8, тобто 4 робочі дні, кожен з яких триває 8 год без втрати заробітної плати.

Найпотужніший пілотний проект у цій сфері реалізувала Велика Британія. 61 компанія запровадила 32-годинний робочий тиждень, 54 з них продовжили працювати так вже понад рік. Результати були проаналізовані аналітичним центром Autonomy та дослідниками з Кембриджського, Салфордського університетів та Бостонського коледжу в США. Дослідження показало, що чотириденний тиждень позитивно вплинув на їхню організацію [2].

У Канаді також випробували таку систему організації праці. Дослідники переглянули дані за річний період з 1 липня 2022 року по 30 червня 2023 року. Результати цих однорічних проектів показали, що 90% працівників помітили, що продуктивність на їхньому робочому місці зросла або залишилася незмінною, а 86% роботодавців сказали, що відбулося покращення утримання та наймання працівників. Крім того, 93% продовжуватимуть працювати за скороченим графіком роботи протягом невизначеного терміну, а 96% зазначили, що завдяки новій програмі їхні працівники стали щасливішими та здоровішими.

Впровадження 4-денного робочого тижня може стати важливим чинником соціально-економічних змін.

1. Підвищення рівня життя населення. Спираючись на результати експериментів Великої Британії та Канади, можна сказати, що такий формат роботи позитивно впливає на здоров'я працівників, при цьому підвищується продуктивність праці, що приводить до отримання премій або підвищення заробітної плати. Таким чином рівень життя населення зростає.

2. Саморозвиток і самоосвіта. Наявність третього вихідного дня дозволяє людям приділити час самоосвіті, самовдосконаленню. Таким чином попит на освітні послуги підвищиться, що сприятиме розвитку онлайн освітніх платформ, університетів, професійних шкіл та інших. Своєю чергою працедавці отримують висококваліфіковану робочу силу.

3. Екологічність. При впровадженні 4-денного робочого тижня вдасться зменшити споживання електроенергії та води в офісних приміщеннях. Також замість 10 поїздок щотижня люди здійснюватимуть 8, що у великих масштабах може зменшити викиди шкідливих речовин у довкілля.

Впровадження 4-денного робочого тижня має позитивний вплив на добробут працівників, продуктивність праці та екологію, сприяє розвитку освіти. Досвід Великої Британії та Канади показав підвищення задоволеності працівників та роботодавців, зростання продуктивності та утримання кадрів. Крім того, зменшення робочих днів знижує споживання ресурсів та викиди, що позитивно позначається на довкіллі.

Перелік посилань:

1. Чотириденний робочий тиждень: світова практика, переваги та недоліки [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://vikna.tv/dlia-tebe/robota/chotyrydennyj-robochij-tyzhden-perevagy-ta-svitovyj-dosvid/>

2. Could we see a four-day working week in the UK? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/4-day-week-work-trial-explained-when-b2500662.html>

3. Over 95% of employees report a happier workplace with a 4-day workweek in Canada: study [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://nowtoronto.com/news/over-95-of-employees-report-a-happier-workplace-with-a-4-day-workweek-in-canada/>